

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

POLITIKAI ÉS VEGYES TARTALMU MEGYEI KÖZLÖNY.

Megjelenik hetenkint háromszor: vasárnap, kedden és csütörtökön.

Hirdetések és előzetesek fölvetének s egyes számok kaphatók helyben: Muzsik és Parties könyv- és könyvomdájában, Schön Adolf könyvkereskedésében, Hay Sándor dohánytozsdájában, valamint hirdetések s nyilvántéri közlemények egy a fovarosi mint a külföldi összes hirdetési irodákban. — Egy szám 10 kr.

ELŐFIZETÉSI DÍJ.	
Évesz évre	8 ft
Fél évre	4 —
Negyed évre	2 —
vidékre postán külvise.	
Évesz évre	9 ft — kr
Fél évre	4 50 —
Negyed évre	2 25 —
Neptanulónak helyben:	
Évesz évre	6 ft — kr
Fél évre	3 —
Negyed évre	1 50 —
Neptanulónak vidéken:	
Évesz évre	7 ft — kr
Fél évre	3 50 —
Negyed évre	1 75 —

Szerkesztési iroda és kiadó hivatal:

Sötét- s csendes-utca sarkán, Hofneder-tele házában, hová minden a lap szellemi részét illető közlemény, az előzetesek és hirdetések is küldendők.

Bérgyűlésen levélnek megfogadtunk el. Közlötök nem adatként viszsa.

Szerkesztővel értekezéskor: d. e. 11 óráig 12-ig és d. u. 3-tól 5 óráig.

LAP-ELLENŐRZŐ BIZOTTSÁG:

MÁRTONFI KÁROLY

SZEMZŐ GYULA

KOZMA LÁSZLÓ.

Választási törvények.

Arról, — amit a corruvénk szigorúan tiltanak — ma már a legköznyösebb hangon vezéreznek a lapok. Stoikus phlegmával konstatálják, hogy a választási jog gyakorlása anyagi kérdéssel függ össze, kimondják, hogy egy-egy választási évad 4—5 millió frtjába kerül az országnak, s egykedvűen recitálják elő a kerületeket, melyekben a képviselői mandátum 5000—10 000—20 000 frtba is kerül. Ugy tekintik már e körülményt, mint a féle malum necessariumot, melyet megörvösölni nem lehet, de nem is kell. Utálnak Angliára, ahol egy-egy mandátum elnyerése egy valóságos vagyombá kerül, s hidegen megnyugszanak abba, hogy e rendkívüli kortes-költekezés a magyar gentry tönkrejutására vezetnek.

Pedig ez a kérdés, mely a törvények szigorú rendelkezései után csak látszólag van megoldva. — napról napra égetőbbé válik s előbb utóbb is abnormis viszonyokat teremt, melyek megörvösölése talán már akkor lehetlenné lesz téve.

Tényleg belátja az mindenki, hogy a választási procedura éppen semmi

költség nélkül nem képzelhető. A választók ugyan alkotmányos jogaik megszenteltbikét gyakorolják, de a „profanum vulgus” még nem értett meg e jog ontudatos gyakorlatára, és szívesen vezeteti magát. Az egyes községek-ből alkotott választó kerületekben a választási központ polgárai minden költség nélkül gyakorolhatják alkotmányos jogaikat, de már a távolabbi községek választói e czélra költségeket igényelnek, mely költségek atalán ismeretesek. A választási jelvények, zászlók stb. eff. szintén olyan költségrovat alá tartoznak, amelyek meilanyosságát senki sem vitatja. Csakhogy ez a költség meg sem közölt az az összegzet, mely egy választásra fordíthatni szokott. A választási költségek rovatában van egy, mely egyenesen szavazatvásárlást céloz, tehát valóságos vesztegetést. Ez a legvakosabb rovat. S nem pártzempontból indulva ki, belátjuk, hogy ez a rovat ép úgy szerepel a kormánypart rendelkezési alapjában, mint a többi partében. Egyes kerületek választó polgárai ugyszólván üzletet csinálnak maguknak a választói jogból, melyet értékesíteni képesnek — csinálva abból egy kis borzét, ahol az árfolyamok az utolsó pillanatban rendkívüli módon

emelkednek. Ez már a corruvitió netovábbja, melyet hideg nyugalommal szemlélni nem szabad. De vajjon ha e corruvitió okait vizsgáljuk nem fogjuk-e napnál világosabban láthatni, hogy eredete onnan felülről jő, onnan a hol a kormányzás kiindul.

A Tisza-kormányának bűnül röjják fel, hogy kormányzata ideje alatt a corruvitió rendkívüli módon elterjedt. Ezt a kormányparti józanabb gondolkodásnak is elismerik. A Tisza-párt annak idején, hogy a kormányra jusson bővelkedett mindenféle elemekkel, s hogy elérte célját egy sereg proletár állott fölte. Tisza Kálmán adott is mindennek.

A corruvitió esirmagva itt rejlett. Belátta ezt maga Tisza is, habár utolsó pillanatig védte mar-mar a közvélemény által meglyelchelt embereit. Zichy Ferraris Viktor, Varadyt alig akarta elejteni S így számosan vannak a Tisza-kormány alatt leleazozott teremtényei a corruvitióknak. Még számosabban vannak azok a kik még e napig sínesenek leleazozva.

A corruvitióval — egyebkent is testvérelem a szervilizmus, mely egyedül volt képes a kormány uralmat meg-

szilárdítani. De ez a szervilizmus ismét proletár-elemeket követelt. Így támadtak a megyékben azon főispánok, a kik ily méltóságra espúán örökre eladott akaraterujuk árán emelkedtek. Kortályve hasonlószo onzó pártihvevél, kiktlől szabadulni sem lehet egy-könyven. Tisza Kálmán lehetlenné tette azt, hogy őt választások után bukathassák meg. Községes szolgál had áll rendelkezésére, a mely helyetle, — partja helyett végzi a korteskedést, s itt külön költséget sem igényel. Itt a választási corruvitió gőczpontja. Mert bármily objektive szemléljük is a pártbarok egymás elleni küzdelmeit, egyet be kell latnunk, azt t. i. hogy a kormánypart kortes erje aránytalanul nagyobb, mint bármely más parté.

S ezt egyszerű dolog belátni. Míg a mérsékelt ellenlékiek, függetlenségi partiak vagy me g y g y ö z ö d é s b ő l, vagy p é n z é r t korteskednek addig a kormánypartiak a meggyözödsésből és pénzért korteskednek nagy seregen kívül, még egy óriási hadsereggel rendelkeznek, mely nem meggyözödsésből, s nem is pénzért. — hanem „muszaj”-ból korteskedik. E „muszaj”-hadsereg pedig hatal-

A „Zombor és Vidéke” tarcaja.

Szózat a nemes-militicsiekhez.

„Ján ardet Ucealagon” (ég a szomszéd háza) — vagyis ma holnap kiki leszámoló szavazati jogával; emellogya időszerűnek találom nemes községben értelmes és hazafias torokvésű polgárat a komanypartí urvény szeléről, ama helyes irány fele terelni, mely a kernyajat kerületet jelenleg foglalkoztatja.

Tudomásom szerint e kerületben két párt szervezkedik u. m. Szecsényi és Nemeth Alberte; első a manelkók, utóbbi a függetlenség kiváló harcosza, kipróbatl hazán, Tisza Kálmán ellenlábasa, Kossuthnál is Kossuthabb ternu, elő — marty; már ez is elögg ajánlat arra, hogy zászlója alá sorakozzunk!

Elsőmel programom: 1.) adó-megszavazás, reportitio, katona-executio, finance-directio. 2.) si tur ad astra. 3.) Canonicus honoris causa — maradi kevés (habár ez is csak az 1873. évi cholérának köszönhető, amidón a parochus intra muros et extra cibos poucaque varta be a bánatos felhők elöszalását.) —

Tempora mutantur et mutamur nos in illis. —

Vessétek hát le ti is a szerényesg komósét; esztakoztatok ama férni elvezeh, ki már 48-ban kardial szolgált e hazát, azt a hazát, melynek millioibani elsuvedesét, véres veritékek árán, Tisza-kormány nincel előbb elősegít; éppen azért ideje, hogy fogjátok a helyzet komolyságát; hiszen, hogy szavam viszhangra talál köztetek, legalább a rokonság u. m. Nagy, Koecsis, Kanyo, Csernus családok részéről; azonkívül bá-

ran számíthatni a lelkes dalmaták u. m. Vujevics, Vidákovic, Allaga, Kaich, Knézy-családok támogatására is, kiknek iskolázott fiatalisága — ma holnap — ügyis szerepben hivata a nyilvánosság terén.

Lelekülnék hát e notával:

Nemeth Albert nem Szecsényi; Válasszuk meg, ellenlékiek. Kinek else: függetlenség, Negyvenhárom hiszen már rég Eljen a hazá!

Tonkre tessz az osztrákok; Mert maga egy világlátó; Független e hon hálmán; Nem úgy mint most Tisza Kálmán. Eljen a hazá!

Csernus Gerő.

Bogárszemek.

Földöz ragadt szegény ember nireben állt Szurdok közszegben H a j n a l Orban a harangozó. Mert bizon nem igen tudta mindenk, hogy mono kincset rejt az ő rongyos foltos viskójé.

Egy leánya volt neki. Ez volt mindene, Agg napjaink egyedüli vigasz, büszkesége, szemefénye. De jobban is övta szemefényét. Feltette meg a reggeli szellőtől, déli napsgúrtól is. Ez okból aztán szegény leányk meg az utczára sem volt szabad kitenni a lábát. Rabbá tettek, hogy biztonságban legyen.

Nem is hiában felték az ilyen cseperelő leánykakat annyira. Ott ahol se szelő, se apusgár nem éri, támadhat egy más fény a mely egészen elvaktja Á g n e s szemét, az

gyönyörűsrege hét országra szóló bogárszemét.

Ez a két tündökölő gyémánt még egészen rejtett kincs volt a banya földlátó ürögében. Hej pedig ha az fölzínre kerül, hát homályba borítja az egész világot.

A vén harangozó atyai lelkiismeretességgel gondolkozott. Elérkezettnek látta az időt, hogy lanyta valami becsületes legény veszárnay alá bocsássa. Ki kell nyitni a foglyandárt kalitkáját, hadd repüljön szabadon, hadd daloljon édesen.

A Czingár leány lakodalman került Agnes először emberek közé. Agg szép tilangó ruhába öltöztette, aranyos zsinórt fűzött hátjába, helyő rózást tűzöttet a vállára. Ugy nézett ki Agnes, akar egy ropkó dő angyal. Halvány arca, aranyzintű haja közepett, úgy vette ki magát az a fekete szempár, mint két mélyeség, örvényes kút. Hej be sok halandónak is a szive sodorhatott belé.

A násznép örege-nagyja mind szegény Agneset bámulta. A legények atott szajjal néztek világo szemébe. De bizon egyik se bírta ki annak vakító fényét. Megszegyenülve suttotte le valamennyi legény a maga macskaszemet.

Agnes gyermekek kedélyvel virgenez pajkosággal biztatta őket, kecsesen szóltott egyikhez is maszkhoz is csiszerogo hangjával. Csupa színezet tolyt akjairól.

Ő biztatta legjobban a násznépet, ifjakat tánczra, ivásra, mulatásra. Senkinek sem volt oly ragyogó jó kedve mint ő neki.

A fűknak pedig elment kedök az ivástól. Hiszen úgy is ittás, mámoros volt valamennyi, H a j n a l Agnes szempillantásaitól.

Másnapról kezdve aztán becsújáróhelt a vén harangozó háza. Imadni mente hozza a „szű Mariát” Leimádkozni a csil lagos díglől nagok mellé hitestársának.

Bizon sok szemre való legény fordult meg Agneseknél meg a szomszédaitól is; módos, vagyonos is akadt közöttük, hanem a „szű Maria” köyvörtelen maradt könyörögsköve.

A vén Orbán majd meghalt a gyönyörűsétől egyetlen leányt egy ünneplive látán. Nincs már semmi boldogságának útján.

Igaz szívvel tanácsolta Agnesnek hogy legyen annak a jölekkü Varjas Imrenek a felesége, a ki annyira epv utána. De bizon a leány meg ajya irányáb an is kérlel helyen maradt.

Hogyne, mikor a Czingár leány nászán a szivebe fészkelte magát egy deli terméttü legénynek a tekintete. Ez a tekintet képes egyedül meglyagytani az ő bogár szemének gyémánt tüzet, mert annak a szempárja is ópen úgy tündökölt, mint az óv.

Az a legény volt V é r D o m o k o s az urasag csikosa. Ez érdemes csak Agnes szemelire. Vagy az övé lesz, vagy senkie.

A vén harangozónak nem volt ellenvevése.

Ha szereted, hát menj hozzá — monda leányának — Becsületes munkával keresi kenyerét. Édesen fog az izleni.

Orbán batya hírül adta Domokosnak leánya öhaját.

Ime, ki legkevesebb remény nélkül nyult keze után, s lett a győztes. Az ő számára lett fontartava a legnagyobb boldogság Czurdok határában.

Agnes boldog volt. Hő szerelemlől, igaz

mas. Előtt állanak méltóságos főispánok s többnyire a nagyságos alispánok, de általában a tekintetes szolgabíró urak. Ez a „múszáj” hadsereg korteskedik élet-halálra a kormány mellett, ha akármilyen meggyőződés lenne is privátim.

Ha már a kormánypart egy „múszáj” hadsereggel erősebb a választási kampagne-ban, mennyivel erősebb még azzal a hadsereggel, a mely ugyan néma, hallgatag vitézekből áll, kiknek az ajka erős miniszteri rendelettel van lezárva, — de a kik azért nolens-volens odaállnak az urna elé s szavaznak a kormány mellett, ha privátim akármily nézetűek is. Ez a hadsereg az állami hivatalnokok kontingense. Kímerné tagadni hogy egy valóságos hadsereg. Ily erő összpontosít a hatalom polcán lévő kormányban, s ily erő ellen küzd az ellenzék, melynek ha pénze van (a kormány pénzével szemben alig említhető) de legfőbb rész-köze ügyének igazsága s lelkiének tiszta meggyőződése.

Kérdjük tehát mar most: elfogultság, pártzenvédelem mondatja-e velünk azt, hogy a választási corruptiót egyenesen Tisza Kálmánnak köszönhetjük?

A kormány teremt a szavazatok agóziát pénzzel, ígéretekkel csábességekkel, pressiókkal, utazokkal, főispánok, szolgabírák, s jegyzőkkel. — s ha valódihoz az ellenzék is, akkor legföllebb ezen fentebb kitett korteskedők közül egygyel. — s ez a pénz — (mely elég vékonyan van itt, míg ott elég vastagon), és még egygyel — s ez a meggyőződés, ha ugyan azazal is valódi lehet (mely igaz, hogy a kormánypartiakban fölötté vékonyan van meg)? S ha látjuk, hogy dacára ama rendkívüli eszközöknek, mely a kormányt egy-egy választási periódusra a többséggel ellátja, az ellenzék napról-napra erősöbül, s a választási kampagne-ból szavazatok s tekintélyekben gyarapodva kerül ki, — csak egy kismérvű jovanással is be fogjuk ismerni, hogy a

Tisza Kálmán népszerűsége csak déljebb, mely a tőbőlől csalogatóg fényével ugyan élnek, de közelebbről szemlélve kód és páráva oszók föl.

A választási corruptio orvoslását tehát csak s a Tisza-cabinet bukásától várhatjuk el.

Választási mozgalmak.

Ó-Becseről írják lapunknak május 24-iki lelettel.

Tekintetes szerkesztő ur! Völünk születtek emberi gyöngesügnök, hogy bizalmas, vagy legkebb bizalmasnak hív barátainkat elmondjuk ügyes-bajdóainkat, elmondjuk: hol jár, mi fáj. Sőt mindebből, elbeszélgetik a boldog multról, a boldogabbunk igérkezett jeleiről és a kétségbejött jóvórlis. — A kiábrándult politikusi, aki saját emberét látja a kormányrudon állni, saját ily sokat remél, s a kiben ily keserűen ily egy végtelenül csalódott, hallgatagon csóválja fejét saját tapasztalataiból juttva azon szomorú igazságra, hogy: errare humanum est.

Igen, tévedni emberi dolog, és nem szégyen, sőt dicső a tévedést helyrehozni. De annál dicsőtebb és szégyenlethebb a rossznak tudatváli bírnai s abból nem csak kikövetkeztetni nem akarai, hanem abba nyúl elmerülni, elveszni akarai, sőt töte minden teltető eszközököt másokat is magával a romlás örvényébe ragadni.

De hogy hát tulajdonképen mit is akarok? Ejj semmit! Kísse az állapotok feletl érzelmeim, no meg elmondani, a hatalomkéz kaurmánya egy-két ártatlan ó-becseri kortes togasát.

Ó-Becseri is, mint muszt, mozog a kímég nem halt. A józan, megfontolt (alias: tünyságából s boldog mamulkságából kibontakozni nem tudó) rész ősi józanosság, de kevés bölcséssel meg van eleveve a nyakára halmozott igával. Tetszik neki, hogy évről évre nagybömbödnak azt, hogy ma holnap ezefelé egyenes, egyenletlen, görbe és pótdámi miatt dabra kerülnek vankosai. Hogy után-utólen megbeszássák, vagy jóg védelem képtelensége miatt mártírhálát szenvedhet. Beati simplices!

Az ellenzék is gubogdik. E hó 11-én párt-értekezlet tartott az úrvezáros iskolában. S o horrendum! a tanítót, kinek a tanterem nem sajátja, s ősi szokás szerint áldozott polgárok szánáponk igénybe vehetik, meg gyűlést tartani engedett, megbüntetendő felsőbb helyre felterjesztették. (Nem de jó mód a tanítót — ha talán mamuk nem volna az „igaz ügynek” megnyerő?)

Van továbbá a telekényvel és a járá-bírószágnál kik tiszteletben, számfelletli hízetés nélkül ifjú hivatalnok. Ezeknek is az a vétkök, hogy a tudis fájórlt etek. Ahol nem kellett volna, bizalmaskodtak. S ily féltelentele megidézettek, kérdőre vonattak, penderest Pálutóhoz hurcoltatják, megjegy-

zőkönyveztetétek, keresztre feszítettek s bírságonyal kiadhat szenvednek, hohogy szemlél meg nem igéri, vala, hogy ezenfél elföldek meg bizalmas körökben is hangosan értelegi és szavazatukkal (s mivel, nemesleg levelem mondva nem bírnak), az egve följüldvözötté körminipárt boldogjáték.

Nemde, ha ezek az idnök ily szomorú jelei nem volnának, eszes kis novellák lehetnének róluk ily. De így — ne tevétkényen hanem vegyük fontolóra, hogy tulajdonképen miért is lehetne egyéül ezébből. Ó-Becseri a puzcon hátra s a törvényi az egyikben pláne V-eket is tróntalálá éber ör, ha azért nem, hogy „éber edjünk!”

(Egy jegyző vnk merősege) Sajátosság világot vez a kormánypart elbizakodottságára, hogy a hivatalnokok már többé nem altatomban, de nyílt hómoklak — mintha csak a legjogosultabb tere álllanának, — korteskednek a kormány mellett. Számos adat áll már rendelkezésünkre, melyek a szolgabírói s jegyzői kar erőszakoskodásait fogják dokumentálni, melyekről különben lapunk közelebbi vezérezékekben is szó lesz. Ezután azonban egy jegyző vakmerőségét akarjuk megvilágítani, ehallgatja a fölötti jogos exporaktoriátok, míg a tény — melyet egészen himni se akarunk, — világosan nem lesz általunk bizonyított. De a k a n d o r csonnyal bizonyító, (ahg egy-két éve, hogy megválasszották) levelet írt volna Pál Antalnak, mint a keryajai kerület függetlenségi pártjának kénék, melyben figyelemre hozta, hogy a törvényeket, már mint Pál Antal respektálja. Ha nem tudna az ember, hogy ki az a Pál Antal, mit tudó paraszt, a kit a jegyző úr kormánypartit túllözösgében meg akar tartenteni. De az tudva, hogy Pál Antal Bács-Bodrogy vármegyének 10 éven át közszereget és tiszteletben álló alsóispánja, sőt 3 évig főispán hiányában maga kormányozta is a megyét, esif merénylentelekünk föl, hogy most egy falsi nota írni, a ki a törvény betétit csak most tanulja kibérézni, leveiben hívja föl a törvény tiszteletben tartására. De ez még nem elég. Deak Andor csonnyal jegyző levelet írt volna Németh Albert ork. képviselőnek s a keryajai kerület függetlenségi képviselőjelöltjének is, melyben hasonlatot írt s figyelemre ezte a törvények tiszteletben tartására. Hallatlan elbizakodottság volna az, ha egyáltalán el tudnók himni. Egy jegyző figyelmezteti az évek hosszú során át a törvényhozó testületben működött képviselőt, a ki a törvények alkotásába befolyt, hogy a törvényeket respektálja. Nevetni lehetne fölötté, ha egy-szermind nem vetne feltelet, az a kormány közegeinek fölülről bizonyára istáptolt s támogatott agyarkodásaira, mellyel törvényt tapodva, erőszakol ki a polgárság hozzájárulását oly csekélymennyiséghez, melyek a választási szabadsgot veszélyeztetik. Ninesnek még amaregel levelek között s azért e hírtérnek föntartással adjuk, de ha fölmutathatjuk

lévelünk bátrak ez eljárás némi kommentár is ellátni.

A Bács- a lejtási körletben dr. Kányllrsky jeptet föl szabadelvi programmal. F. hó 20-án tartotta dr. Vojnits István programbeszédét a cserenkati hivatok előtt, akik közt körülbelül 150-en voltak meg. A programbeszédben — a mely alig tartott 15 perczig, néphölgözítő eszméket hirdetett a jelenlegi kormányt a dicső szónok, abbék többé csak a gombos-hödségi vasut kitépítését fogja sürgetni, az agrikulturnis vs. szonykon fog lendületi sít affde ügyeleteket lesz. A kelkesésd nem olyan nagy, mint a minök himi szeretnek a kormánypartiak (12—4).

BAJA, május 25. (E—s.) Helly Igazság, városunk függetlenségi pártjának képviselőjelöltje a reggeli hajóval érkezett ide Irányi Dani társaságban. Kitőven van lezárva ezernyi néptömeg, melyozvan fany banderum és fehér ruhás leányok kedves csoportja fogadta mozaralások közt a 41. érnő üdvözöl beszédre röviden felelt a vendégek, aztán megindult a város fele az impozáns meuet, melyhez fogott Bajja még nem látott. Vendégek 41. érnő pártelnök házába szállottak, honnan küldetésig kísérte őket a tizenegy órakor tartott pártgyűlésre. A városághoz érten fölított tribúnárol előbb Helly Igazság mondatta el a programbeszédet, elesen bírálva a kormány pénzügyi, közigazgatási és közjogi politikáit, Zajos ellenekkel tergette a függetlenségi párt programját s utána Irányi Dani szözlött leirhatlan kelkesésd kelteve a háromezer főnyi hallgatóságban. A képviselő megfogották a polgári kör, a kereskedők kaszinóját s mindket helyen élénk övázókban részleltek. Este negyészaz torétkü banket volt, holnap pedig fakülcszene lesz szeretett vendégeink tiszteletére.

Ó-Becseről írják lapunknak: Kerületünkben a választási izgalom már hetek óta folyak. A kormánypart kortesked nagy zajjal, de kevés eredményvel járják be a kerület közegeit. És a mi csodálatos a kortesked mind a községi és szolgabírói hivatalnokokból állanak. Korteskedik itt a legutolsó irnoktól kezdve a szolgabírák minden tisztvelő, sőt még az adóhivatalban alkalmazott irnok is. A korteskedők közül tömördek visszaesde történek s a kormánypart nem válogat az eszközökben: mindazáltal Papik Miksa tengerini bírtokot az ellenzék népszerű jelöltjét alkalmasít megválasztják.

(A B a j m o k r ó l) írják lapunknak: Volt képviselőnk Németh Albert körutat tette a keryajai kerületben. Folyó hó 22-én látogatta meg Bajnokot, hogy programbeszédét elmondja. Fogadtatása a bizalom ily impozáns tünnetese volt, melyben nálunk még egy jelölt nem részesült. Bajnok és a közél fekvő Ó-Morovicza választási már korabandierummal, beláthatlan köcsörrel a pályához vonultak, hol Németh Albert

megelégedettséggel beszéltek szemé, melyeket még ragyogóbbá tett egy helyül könyöcsépp.

Ezek az öröm gyöngyei voltak. Összeillőbb egy párt Szurdok még nem látott.

Jó lelkek, ezymásnak termettek, áldja meg őket az Atyaisten!

De az atyaisten nem áldotta meg őket. Tán irgelyte Vör Domokostól azt a tündérelkeket?

Mily szépen egymásba szötte a két szerető élete fonatát, hogy aztán egyetlenül szétféhesse és kiszakítsa vele v e t e l y t a r s a n a k szereletül dúzadó szívet.

Vör Domokos szíve megszánt dobogni. Epen kezdőzja napján vitte a vén kaszas magával. Pedig ő más utat választott. Azt az utat, mely virraggat van behintve és kedvese atajához vezet.

Szilaj lova megkörosodott és maga alá temette.

Sirba szállt vele Ágnes boldogsága is rideg göröngyök alá. Ki támasztában aztól ura? Kinek a szeme tükrözi vissza azt a szenvedélyt, azt a boldogságot, melylyel Domokos neki adozott?

A gyémánt pár aztán olvadt magától. Omló csépppek perültek végig a buszszertő arczán.

Ezek már a fájdalom gyöngyei voltak. Hanem aztán ismét megnépesült a háza sok tolokodó legényét. Voltak elegenden, a kik meggyőzéstani akartak ezt a szép szenvedő hajadont, felszártani könyveit, mosoly lelelni piros ajkára, pirt lehelni szenvedő arczára.

Hajnal Ágnes pedig nem akart mosolygni töböt.

Azok az ifjak, kiket annyira boldoggá tett az ő boldogtalansága, szögelt fölvet tavoztak.

Hej pedig most még lett volna Ágnesnek válogatni valójá azok közt a sugartermetű, tüzes szemű, lángoló szívű legények közt.

De Ágnesnek egyik sem kellett. . . . Bogárszemekhez tűze azonban nemcsak a kikoszarótt ifjúka hanem a fajú leányvára is sötét árnyat vett. Mert bizony feltekt ez idő szerint az ördög se nezett.

Ezekben aztán gyökeret vert a rosszleli irgység. Elárkozták Ágnesnek még a szemefényét.

— Azok a szemek, melyek bennünket egy elhomályosított, homályosulnak el örökre!

Pedig ő nem volt boldogságuknak urában. Egyre kergette a keréket magától, mert megfogadta hól kedvese koporsója fölé, hogy ő soha férjhez nem megy. Húakart maradni hozzá utolsó örökjéig.

Szegény ördög atraj kezét fordélta a fájdalomtól, és madra kérte Ágneset, mondjon le megmondolatlan fogadalmát és ne tessék el mását elevenen.

Ágnes meg se akarta hallgatni. De végre megört kevély lelke a vén apa rimánkodásán, de még most sem egzenen.

— Jól van! — mondá a leány esküre emelt kézzel — férjhez megyek, de csakis vjánhöz, kinek a Vör Domokos ép úgy tűnőkölnék, mint a Vör Domokos. Hozzá melto tudok akarok magamnak. Azokban a szemlekedben akarok továbbra is gyönyörködni,

melyek az Jelső pillanatban meghódították szívemet.

Fogadását aztán e szavakkal zárta: — Addig legyen meg két szemem vjé, láza a míg rá nem harol esküszegés vádjával.

Azok szemek, gonstene színek, barha szemek, savó szemek százával jöttek még meg is, de azok neki nem kellettek. Bogárszemek pedig nem akadt ő töböt. . . .

Csak az eskü ne nyomód úgy lelkét. Akadtak bizony tetszetős ifjak a kék közt is. Mintha nem vonalmat is kezdett volna érezni egyik-másik iránt, de az esküzord parancsa nem engedte megolvasni szívet.

Ez időtől aztán valami jók érés folyton marpa belől. Könyvei patakként hullottak szét szeméből; teste, lelke sorvadt.

Az ősz apa a vén harangozó kétségbe esett. Félt, hogy meghuzhatja nem sokára Ágnes fölött is a lélekharagot. Utra kelt föl kutatni az egész megyét; bejárta valamennyi falut hosszabban szétbelen, de azt a bogárszemlet, melyet leánya kereset, nem találta sehol.

Ágnes hervadt akár a virág ősz idején. Arca kerekésgé, ajka mosolygása eltűnt, mit a szines szivárvány. Sötét árnya ő már csak a hajdani hires Hajnal Ágnesnek.

És a könyvek nem apadtak ki a még most is ragyogó bogárszemekből. Gódréimelyen becsüek, mintha a kristálycséppvek vaját volna ki csatorának.

Az ifuság minden bájá elszállott lélekünk. A kerék meggyűrtekk a háznál, majd megfogytak egészen.

Megszegné már talán Ágnes esküjét e-

leséglül menne még egy felszemenhöz is, de mikor olyan sem kerül.

Sok szép hajadonna van a falnak, ugyan kinek kellene egy árnyék hitvesül?

Az évek multak. Varjas Imre a kiserelnu bánatban elbujdosott visszakérlet fájában. Hirül veti valahol, hogy Ágnes szívevalasztotta a mas virág költözött.

Háttha megkövörül már most az a kevély leány, az a sokat hányorgatott szíven, mely maatra lett hontalan.

Első utja Orbán harangozó lányához vezett.

Nem is tudta Imre, hogy megjelenése ártó balzsam lesz a szegény Ágnesre, hogy minden szava új világot tár a szenvedő hajadon elé.

— Tied vagyok Imrém! — mondá Ágnes fudokló hangon, a mint karjába vetette magát. — Nincs már az a földön a kit én náladnál jobban szerettem.

Hajnal Ágnes rövid idő alatt megfijult egészen. Visszanyerte életkedvét, üdeségét, szépségét.

De szemének tűze elhomályosult egy kisse.

— Most vagyok életemen, először igazán boldog — mondá Ágnes kedvesének, amit annak duzzadó keblén pihent.

És egy hang azt dörögte fölülül: — Dehogy vagy boldog!

A leány nem sirt töböt, csak könyöz e z e t t.

Talán ismét az öröm könyveit hullatja? Nem azt. Meggyöngült szemé vizenyőssé lett. Nem bírják el azok már Imre fekk szemének fényét sem.

